

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 828/2014-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. februára 2015 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészároša prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Gabrielom Blehom, Ladislava Dérera 2, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 116/2012, za účasti Krajského súdu v Bratislave, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 116/2012 porušené boli.

2. [REDACTED] p r i z n á v a finančné zadostučinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré mu je Krajský súd v Bratislave p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Krajský súd v Bratislave je p o v i n n ý uhradiť [REDACTED] trovy konania v sume 284,08 € (slovom dvestoosemdesiatštyri eur a osem centov) na účet advokáta JUDr. Gabriela Bleha, Ladislava Dérera 2, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. júna 2014 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Gabrielom Blehom, Ladislava Dérera 2, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 116/2012 (ďalej aj „namietané konanie“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 26 C 221/2006 sa sťažovateľ spolu s [REDACTED], [REDACTED] (ďalej aj „žalobkyňa v 2. rade“), domáha proti Slovenskej republike (ďalej len „žalovaná v 1. rade“) a obchodnej spoločnosti Allianz – Slovenská poisťovňa, a. s., Dostojevského rad 4, Bratislava (ďalej len „žalovaná

v 2. rade“), vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 19 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Okresný súd po tom, ako vec prerokoval, rozsudkom č. k. 26 C 221/2006-242 z 10. januára 2012 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) žalobu sťažovateľa a žalobkyne v 2. rade o ochranu osobnosti a ľudských práv v celom rozsahu zamietol a zaviazal nahradiť žalovanej v 1. rade trovy konania.

Proti označenému rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ spolu so žalobkyňou v 2. rade odvolanie, ktoré bolo okresným súdom 23. apríla 2012 doručené krajskému súdu na jeho prerokovanie a rozhodnutie o ňom.

Z dôvodu, že sťažovateľ zastáva názor, že v namietanom konaní postupom krajského súdu došlo v dôsledku jeho nečinnosti k porušeniu ním označených práv, podal ústavnému súdu sťažnosť, ktorú v súvislosti s namietaným porušením označených práv odôvodňuje najmä tým, že krajský súd je v namietanom konaní v čase od predloženia súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 26 C 221/2006 na rozhodnutie o odvolaní nečinný.

Sťažovateľ žiada priznať finančné zadosťučinenie v sume 30 000 €, čo odôvodňuje najmä s poukazom na celkovú dĺžku konania a s tým súvisiacim stavom svojej právnej neistoty.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [redacted], [redacted] na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu Bratislava v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 116/2012 porušené bolo.

2. *Krajskému súdu Bratislava prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 116/2012 konal bez zbytočných prieťahov.*

3. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] *priznáva finančné zadostučinenie v sume 30.000 Eur (slovom tridsaťtisíc), ktoré je Krajský súd Bratislava povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.*

4. *Krajský súd Bratislava je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia na účet ich právneho zástupcu..., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.*“

Ústavný súd v súvislosti s prípravou predbežného prerokovania sťažnosti doručil predsedovi krajského súdu 30. júla 2014 sťažnosť sťažovateľa a vyzval ho, aby sa k sťažnosti písomne vyjadril a zároveň pripojil prehľad procesných úkonov vykonaných v označenom konaní.

Predseda krajského súdu podaním doručeným ústavnému súdu 25. augusta 2014 požiadal o predĺženie lehoty na podanie vyjadrenia do 5. septembra 2014 z dôvodu čerpania dovolenky zákonnej sudkyne [REDAKOVANÉ].

Ústavnému súdu bol následne 5. septembra 2014 faxom a 9. septembra 2014 poštou doručený prípis predsedu krajského súdu č. Spr 3425/14 zo 4. septembra 2014, v ktorom v reakcii na predchádzajúcu výzvu ústavného súdu uvádza:

„... vzhľadom na značný počet skôr napadnutých vecí do senátu 2 Co, nebolo do dnešného dňa vo veci rozhodnuté. Postup tunajšieho súdu je ovplyvnený objektívnym stavom súdneho oddelenia 2 Co (celkom 488 nevybavených vecí ku koncu mesiaca júl 2014) a prednostným vybavovaním starších vecí, ktoré sa vybavujú priebežne podľa poradia, v akom napadli. Vzhľadom na predmet konania sa nejedná o súdne konanie, ktoré by malo prebehnúť s osobitnou, resp. výnimočnou rýchlosťou... tak, ako je to stanovené rozhodovacou praxou štrasburských orgánov ochrany práva a rozvrhom práce Krajského súdu v Bratislave. Vo svojom stanovisku [REDAKOVANÉ] tiež uviedla, že vo veci bude konať v priebehu prvého štvrtroku 2015.“

Spolu s prípisom predsedu krajského súdu č. Spr 3425/14 zo 4. septembra 2014 bol ústavnému súdu zaslaný aj zberný spis krajského súdu sp. zn. 2 Co 116/2012.

Ústavný súd sťažnosť, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní, predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí a uznesením č. k. II. ÚS 828/2014-16 z 26. novembra 2014 ju podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie a v časti, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie v sťažnosti označených práv [REDAKOVANÉ], ju odmietol ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

Ústavný súd následne doručil predsedovi krajského súdu uznesenie č. k. II. ÚS 828/2014-16 z 26. novembra 2014, ktorým prijal na ďalšie konanie sťažnosť sťažovateľa, a vyzval ho, aby sa k vecnej stránke sťažnosti a jej doplneniu písomne vyjadril a zároveň oznámil, či trvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Predseda krajského súdu v prípise č. Spr. 3425/14 z 13. januára 2015, ktorým reagoval na prípis č. k. II. ÚS 828/2014-23 z 19. decembra 2014, k meritu veci uvádza:

„Súd prvého stupňa rozhodol rozsudkom č. k. 26 C 221/2006-242 zo dňa 10. 01. 2012, tak, že návrh navrhovateľov v 1. a v 2. rade zamietol a uložil im povinnosť zaplatiť odporcovi v 1. rade náhradu trov konania..., odporcovi v 2. rade náhradu trov konania nepriznal.

Na odvolanie navrhovateľov v 1. a v 2. rade proti uvedenému rozsudku Okresného súdu Bratislava 1 č. k. 26 C 221/2006-242 zo dňa 10. 01. 2012, bola vec Krajskému súdu v Bratislave ako odvolaciemu súdu predložená na rozhodnutie o odvolaní dňa 23. 04. 2012 a zostala vedená pod sp. zn. 2 Co 116/2012; vo veci je [REDAKOVANÉ] referujúcou sudkyňou a zároveň predsedníčkou senátu.

V tejto súvislosti menovaná predsedníčka senátu 2 Co uviedla, že začala pracovať od 01. 01. 2011 na základe Rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave na rok 2011 v znení dodatku č. 1. k 01. 01. 2011, kedy mal senát 171 nevybavených vecí 2 Co, prevzal 94 nevybavených vecí 7 Co; vybavoval poručenskú agendu. Okrem toho bola členkou senátu 16 CoD vybavujúceho dedičskú agendu. V roku 2010 boli (aj iným senátom občianskoprávneho kolégia) pridelená na vybavenie neskončené veci senátu 8 Co, 12 Co; v roku 2012 boli tomuto senátu (aj iným senátom občianskoprávneho kolégia) pridelené na vybavenie neskončené veci senátu 15 Co a 16 Co. Od roku 2012 senát 2 Co vybavuje všetku občianskoprávnu agendu: Co, CoP, CoD, CoPr, NcC.

V dobe od 15. 12. 2011 do 11. 03. 2012 bola [REDAKOVANÉ] práceneschopná, v roku 2012 absolvovala kúpeľnú liečbu v trvaní jeden mesiac; veci v nezmenenom zložení a množstve do senátu napádali aj v tomto období (okrem dvoch kalendárnych týždňov, kedy bol do tohto senátu nápad zastavený).

Ďalej [REDAKOVANÉ] poukázala na to, že senát 2 Co vybavoval a vybavuje veci podľa nápadu, ku každej veci pristupuje s plnou vážnosťou a maximálnou zodpovednosťou. Zdôraznila, že od roku 1990 sa často a podstatne menia nielen hmotnoprávne predpisy, ale aj Občiansky súdny poriadok, osobitne tiež v prechodných ustanoveniach, sú kladené oveľa vyššie nároky na sudcu už len v oblasti prípravy veci na rozhodnutie. A tak, pri zachovaní kvality rozhodovania, tiež vzhľadom na rozsah agendy a v neposlednom rade na vysoký nápad vecí do senátu (aj do všetkých ostatných senátov občianskoprávneho kolégia), nebolo v silách senátu sťažnosťou napadnutú vec rozhodnúť skôr. Výkony členov senátu vždy boli a sú porovnateľné s výkonmi iných senátov občianskoprávneho kolégia.

Všetky tieto objektívne právne skutočnosti viedli predsedníčku senátu 2 Co k záveru, že vo veci vedenej pod sp. zn. 2 Co 116/2012 sa zákonný senát Krajského súdu v Bratislave nedopustil nesprávneho úradného postupu spočívajúceho v nečinnosti; že nečinnosť nezakladá priesťah posudzovaný z objektívnej stránky a ani subjektívnej stránky, resp. žeby sa dopustil iného nezákonného zásahu do práv, právom chránených záujmov účastníkov konania, osobitne sťažovateľa.

Vec Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 Co 116/2012 je na termíne verejného vyhlásenia rozsudku dňa 28. 01. 2015.

Rozhodnutím veci sp. zn. 2 Co 116/2012 v stanovenom termíne Krajský súd v Bratislave zabráni prietahom v tomto konaní.“

Predseda krajského súdu súčasne oznámil, že netrvá na ústnom prerokovaní veci pred ústavným súdom.

Prípisom č. k. II. ÚS 828/2014-28 z 19. januára 2015 ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľa, aby oznámil, či trvá na konaní ústneho pojednávania, a zároveň mu zaslal vyjadrenie krajského súdu č. Spr. 3425/14 z 13. januára 2015 na vedomie a prípadné zaujatie stanoviska. Právny zástupca sťažovateľa v podaní doručenom ústavnému súdu 2. februára 2015 oznámil, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania, a v zastúpení sťažovateľa skonštatoval, že *„... prietahy v súdnom konaní na Krajskom súde v Bratislave v jeho prípade, ale aj všeobecne vyplývajú najmä z nedostatkov v organizácii práce, ale aj z nevhodných dlhodobých systémových opatrení v riadení súdnictva v SR vôbec“*.

Vzhľadom na oznámenia právneho zástupcu sťažovateľa a predsedu krajského súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd využil možnosť podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde a upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich argumentáciou dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia práv podľa označeného článku ústavy a dohovoru.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,

ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a obsahom práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k označeným právam v zásade identické.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde

sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak, ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna, faktická, prípadne procesná zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

1. Pokiaľ ide o skutkovú a právnu zložitosť preskúmvanej veci, ústavný súd konštatuje, že obsah na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu sp. zn. 2 Co 116/2012 ani tvrdenia účastníkov konania nepotvrdzujú faktickú ani právnu zložitosť predmetnej veci. Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že právnou ani skutkovou zložitosťou veci nemožno ospravedlňovať doterajšiu dĺžku napadnutého konania.

2. Správanie sťažovateľa ako účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v namietanom konaní pred krajským súdom došlo k porušeniu sťažovateľom označeného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd konštatuje, že v preskúmanom konaní nezistil také skutočnosti na strane sťažovateľa, ktoré by ovplyvnili doterajšiu dĺžku namietaného konania.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu krajského súdu v napadnutom konaní, pričom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné prieťahy v konaní (ako aj neprimeraná dĺžka konania) môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Ústavný súd zo súdneho spisu krajského súdu sp. zn. 2 Co 116/2012 zistil, že doterajší postup krajského súdu je poznačený jeho dlhodobou nečinnosťou, a to v období od 23. apríla 2012, keď bol krajskému súdu predložený súdny spis okresného súdu sp. zn. 26 C 221/2006 na rozhodovanie o sťažovateľom podanom odvolaní proti rozsudku okresného súdu č. k. 26 C 221/2006-242 z 10. januára 2012, do nariadenia termínu verejného vyhlásenia (28. január 2015), keď nevykonal žiadny relevantný úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ako účastník v preskúmanom súdnom konaní nachádza.

Ústavný súd neakceptoval argumentáciu krajského súdu uvedenú v prípise č. Spr. 3425/14 z 13. januára 2015, ktorou reagoval na sťažnosť sťažovateľa, kde vzniknuté prieťahy odôvodnil s poukazom na nadmerné množstvo vybavovaných vecí a personálne problémy súvisiace s práceneschopnosťou vec vybavujúcej sudkyne. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej už viackrát uviedol (napr. I. ÚS 23/03, I. ÚS 141/03, II. ÚS 153/06, III. ÚS 399/2011), že personálne problémy (napr. dlhodobá práceneschopnosť sudcu) a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prieťahy, a to len v tom prípade,

ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia (m. m. I. ÚS 39/00, I. ÚS 55/02, III. ÚS 399/2011).

Ústavný súd po komplexom posúdení všetkých okolností daného prípadu (z hľadiska skutkovej a právnej náročnosti veci, správania sťažovateľa, postupu krajského súdu poznamenaného jeho dlhodobou nečinnosťou, zohľadňujúc pritom charakter a význam predmetu namietaného konania a jeho celkovú dĺžku) dospel k záveru, že v postupe krajského súdu došlo k zbytočným prieťahom v namietanom konaní, a preto rozhodol, že bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výrokovej časti tohto nálezu.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal.

Pretože ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo postupom krajského súdu porušené a vo veci samej bolo v čase rozhodovania ústavného súdu rozhodnuté (28. januára 2015 bol vyhlásený rozsudok), nebol dôvod prikázať mu, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov.

Sťažovateľ sa okrem vyslovenia porušenia označeného práva domáha aj priznania finančného zadosťučinenia a náhrady trov právneho zastúpenia.

Aj keď ústavný súd vyslovil porušenie sťažovateľom označených práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, nepovažoval vzhľadom na okolnosti prípadu uplatnenie tejto svojej právomoci za dostatočné na to, aby sa dosiahla vo veci účinná náprava, a preto považoval za potrebné zaoberať sa aj vecnou opodstatnenosťou návrhu sťažovateľa na priznanie finančného zadosťučinenia, ktoré je podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde náhradou nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch za stav spôsobenej právnej neistoty postupom orgánov verejnej moci.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ v sťažnosti žiada priznať finančné zadosťučinenie v sume 30 000 €. Tento návrh odôvodňuje s poukazom na doterajšiu dĺžku napadnutého konania a s tým súvisiacim stavom svojej právnej neistoty.

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (m. m. IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu

vzhľadom na okolnosti daného prípadu prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Pri rozhodovaní o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd zohľadňoval predovšetkým celkovú dĺžku konania krajského súdu, predmet sporu, jeho skutkovú a právnu zložitosť, ako aj jeho význam pre sťažovateľa a správanie sťažovateľa v posudzovanom období.

Vychádzajúc z komplexného posúdenia týchto skutočností, ústavný súd považoval v konkrétnych okolnostiach daného prípadu priznanie sumy 3 000 € sťažovateľovi za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd preto rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 2 výrokovej časti tohto nálezu.

Ústavný súd podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd pri rozhodovaní o úhrade trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2013, ktorá bola 804 €, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2014. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie sťažnosti) podľa § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za každý úkon

po 134 €, čo spolu s paušálnou náhradou niektorých hotových výdavkov 2 x 8,04 € za každý úkon právnej služby predstavuje sumu 284,08 € (bod 3 výroku tohto nálezu). Za tretí úkon právnej služby (stanovisko sťažovateľa k vyjadreniu krajského súdu) ústavný súd úhradu nepriznal, pretože neobsahovalo žiadne nové skutočnosti, ktoré by mohli prispieť k ďalšiemu objasneniu veci.

Priznanú úhradu trov konania je krajský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

V zmysle čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. februára 2015